



Budanje

# VRTEC.

## Časopis s podobami za slovensko mladino.

S prilogo: „Angeljček“

Štev. 11.

V Ljubljani, 1. novembra 1898.

Leto XXVIII.

### Prve hlače.

**B**lažek nosi prve hlače —  
Hej, kako ponosno gleda!  
Hodi, stopa vse drugače,  
Vse drugače tudi seda.

Zjutraj že ob rani uri,  
Komaj se je dobro vzbudil,  
Stopil je pred hišne duri,  
Da bi vsakdo se mu čudil.

Race, kure so domače  
Gledale ga vse zavzete:  
„Blažek nosi prve hlače —  
Je li to res naše dete?“

Na verigi pes priklenjen,  
Pozor, presenečen skače:  
„Ves je Blažek izpremenjen,  
Blažek nosi prve hlače!“

Kdor gre mimo, se ustavi  
In pogleda in pokima:  
„Je li Blažek?“ vsakdo pravi,  
„Blažek je in hlače ima.“

Solnce je na nebu stalo,  
Pa ni moglo si drugače:  
„Kakšno čudo!“ je dejalo,  
„Blažek nosi prve hlače!“

Solnce šlo je spat za góre —  
„Blažek, zdaj bo čas zaspati!“  
Blažek iti spat ne more,  
Blažek prosi: „Ne še, mati!“

„Blažek, pridi!“ — „Ne še!“ — „Pridi!“  
Blažek pravi: „Ni drugače:  
Mesec tudi naj še vidi  
Moje lepe prve hlače!“

—k.



# Spomini na mojo mater.

(Spisal *Josip Marín*.)



**L**ežal sem bolan na postelji. Tega je že nekaj let sem; zdi se mi, da sem imel vročinsko bolezen. Zdravnik je prišel vsak dan k meni, nosil različna zdravila, toda povedal ni nič gotovega, ali gre z mano na boljše ali na slabše. Tako se je vleklo že skoro štirinajst dnij.

Meni je bilo dolgčas na postelji. Ves život me je bolel od neprestanega ležanja. Toda udje so bili okorni in prav nič za rabo, tako da sem se le z veliko težavo obracal z jedne strani na drugo. Da bi vstal, na to niti misliti ni bilo. Kadar je bilo treba blazino nekoliko zrahljati in rjuhe premeniti, prelagali so me mati s postelje in zopet nazaj nanjo. Zastokal sem, če se me je kdo le dotaknil, zato si je lahko predstavljal, koliko so pretrpeli moja mati, ko so mi stregli dan za dnem in noč za nočjo. Bolniki so nestrpni, prepirljivi in zmirom nezadovoljni. Najmanjša stvarica jih vznemiri in razsrdi. Pravo zlato srce mora imeti oni, ki vstraja ob njihovi postelji brez godrnjanja, z vedno jednakom skrbjo in ljubeznijo. In tako srce so imeli moja mati.

Bolezen je bila zmirom hujša. V telesu mi je vrelo od silne, neznosne vročine; ni ga bilo več suhega mesta na vsem mojem životu; v curkih mi je tekel pot čez čelo in senca; srajca je bila razmočena, kakor bi jo potaknil v vodo. Tako pa je vročina hipoma minila in pričel me je stresati mraz, da so mi šklepetali zobje. Naložili so name odej in sukenj, kolikor jih je bilo dobiti; toda nič ni pomagalo. Naposled je prešel mraz sam od sebe in vrnila se je zopet vročina.

Najstrašnejše so bile noči. Ura se je vlekla počasi za uro, kakor bi trajala vsaka posebej celo večnost. Krog mene je bilo vse tiho in mrtvo, samo sedaj pa sedaj je zaškrtala miš v kakšnem kotu ali pa je zalagal pes daleč zunaj na vasi. Kako željno sem pričakoval, kdaj zasije skozi okno izza zagrinjala prvi slab žarek vzhajajočega solnca. Ali ni ga bilo. Ko sem že upal, da prihaja jutro, bila je v zvoniku šele polnoči, — in udarci kladiva so bili tako zamolkli in žalostni.

Mati so sedeli navadno vso noč ob mojem vzglavju in niso zatisnili očesa. Posebno v tistih dneh, ko je bila nevarnost največja. Samo če sem se zganil v postelji, stopili so bliže in se nagnili čez moj obraz. „Kako ti je? Kaj bi rad? Ali ti je zelo slabo? Ali si žejen?“ Popravliali so mi odejo in mi brisali z robcem pot raz čelo. Časih so položili roko na moje lice, da bi videli, če ponehava vročina. In to mi je delo vselej tako dobro in olajšalo mi je trpljenje, kakor da bi mi dali mati polovico svojega zdravja.

Nevarnost je minila in bolezen je polagoma izginevala.

A kadar pričenja okrevati, tedaj je bolnik vselej najneznosnejši in najosornejši. Morda se spominjam tega samo zato, da bi opravičil pred samim seboj svojo veliko pregreho.

## II.

Nisem bil ravno posebno žejen, toda prišlo mi je na misel, da bi píl kozarec vode. V sobi ni bilo nikogar; mati so bili ravno v kuhinji, kjer so napravljali večerjo. In to me je jezilo. Morda prav zato, ker v tistem hipú nikogar ni bilo, da bi mi je dal, zaželel sem si pijače še veliko bolj. „Vsi skrbijo samo zase, a zame se ne zmeni nihče.“ V svoji razburjenosti sem pozabil na vse prečute materine noči, na vse njih skrbi in solze. In ko so stopili v sobo in prišli k meni s prijaznim obrazom in ljubečimi očmi, zakričal sem nad njimi, kakor nad svojim hlapcem. „Čemu prihajate sedaj, ko vas ni treba? Ostali bi bili tam zunaj in se razgovarjali z drugimi, mene pa pustili, da skoprним od žeje. Saj vam je vse jedno . . .“

Mati niso odgovorili ničesar, samo solze so se prikazale v njih očeh. Začutil sem takoj globoko kesanje in hotel sem jim poljubiti roko in jih prositi odpuščanja. Toda tega nisem storil . . . Oni dve solzi, ki so ji potocili takrat moja mati od užaljenosti, skeleli sta me na srcu in skelita me še danes, kakor dve ognjeni kaplji . . .

Teden dnij pozneje sem popolnoma ozdravel.

### III.

Pred davnim časom, — zdi se mi, da nisem imel takrat še niti treh let, — stanovali smo v beli hišici na Klancu. Spominjam se samo še na majhna, zelena okna in na velikega petelina na stehi, ki se je sukal in vrtil ob najmanjši sapici. A sedaj ni na onem mestu ne petelina, ne zelenih oken in ne hišice; samo razvlečeno kamenje, tu pa tam preraščeno s pusto travo in osatom . . .

Tisti strašni dan živi pred mojimi očmi tako določno in jasno, kakor da sem ga doživel danes. Nebo je bilo prelepo, brez najmanjšega oblačka, — in vspenjalo se je tako visoko . . . visoko, kakor bi hrepenelo vsak trenotek vedno dalje, v nedogledne višave. Solnce je sijalo tako toplo in prijetno, kakor more sijati samo v srečepolnem majniku. Od juga pa je sedaj pa sedaj završala burja ter trosila bele cvetove jablan po travi.

Moji dve starejši sestri, — večja je štela morda kakih sedem let, — vzeli sta me s seboj na hrib sv. Trojice, da bi se naskakali in poigrali. Ob lepih poletnih dneh se nas je zbralo tam gori časih veliko število in šli smo „jelena loviti“, „ptičke kupavati“, „razbojnike“ in Bog vé kaj še vse. Naveličali se nismo nikoli, četudi nam je znoj curkoma tekel od obraza. Menili se nismo take čase za nič drugega, kakor samo za svoje igre; kričali smo in skakali, vsi trudni, upehani in neizmerno veseli. Kadar se je kdo ozrl ter opomnil, da se že mračí, utihnili smo vsi in zdelo se nam je grdó od solnca, da je začelo tako hitro ugašati.

In tako je bilo tudi takrat. Sedelo nas je v vrsti osem do devet, vsi mirni in polni pričakovanja, Pangračev Tone pa je stal precej daleč ob strani ter si zatiskal ušesa. Naša Anica je hodila pred nami od drugega do drugega in nam dajala različna imena: „Ti bodi ščinkovec! Ti vrabec! Ti senica! Ti lastovka!“ In tako dalje. Nato je prišel Tone kupavat. Katerega ptička si je želel, moral si ga je izbrati sam in zadeti pravega, drugače ni nič opravil.

Kar vstane sosedova Tinica in pokaže z roko dol na Klanec.

„Kaj se tam tako kadi?“

Ozrli smo se vsi in gledali.

„Gorí!“ opomnil je nekdo bolj potihoma in obšel nas je neki čuden strah.

„Kje bi moglo goreti?“ ugibal je drugi. „To ni nikak ogenj; saje so se vnele v dimniku.“

Nikomur se ni več ljubilo igrati. Stali smo mirno in tiho drug poleg drugega, gledali proti dolini in pričakovali. Hiše je skoro popolnoma zakrivalo drevje; videlo se je samo par dimnikov in kos naše strehe.

Skoro v istem hipu smo zakričali vsi kakor z jednim glasom:

„Gorí! Gorí!“

Hotelji smo na vso moč hiteti navzdol, toda noge so nam zastajale od strahu in nemira, kakor da bi vlačili za sabo težke železne verige.

Burja je zapihala ravnokar z veliko silo in takrat se je vzdignil v zrak velik rdeč plamen ravno nad našo hišo. Za hip ga je ovil oblak gostega, črnega dima, a ta ovoj se je zopet razgrnil ter se izgubil proti nebu, plamen pa se je pokazal v še svetlejši luči. Vedno večji, vedno širši, vedno strašnejši!

Kolikor bliže smo prihajali, tem razločneje smo čuli kričanje in vrvenje ljudij, ki so se trli v obližju gorečih poslopij.

Pri nas je bilo vse v plamenih. Skozi okna in skozi vrata so sikali tenki poželjivi jeziki, plazili se ob zidovju, trepetali, pojemali in zopet rastli. Sosedova hiša je bila s slamo krita, zato je bila že napol zrušena, goli ostanki pa so se dvigali kvišku očrneli in sajasti.

Niti danes še ne vem natanko, kako da je prišlo do te nesreče. Nekateri so govorili, da se je vnele pod sosedovo streho v senu, sosedovi pa so odgovarjali, da takrat nikogar njihovih ni bilo gori. Ali v tistih strašnih urah o tem niti nihče razmišljal ni. Branili so, kolikor se je dalo, da bi se požar ne razširil; toda v burji so pršile iskre po zraku, kakor kresnice. In potrebnih priprav takrat še niso imeli v naši vasi nikakoršnih. Od studenca, ki je bil oddaljen dobrih pet minut, nosili so vodo v škafih. To pa ni izdalо skoro nič, četudi je napenjal vsakdo vse svoje moči, da bi rešil, kar je bilo še mogoče rešiti. Na vznemirjenih, bledih obrazih je bil globoko zarisan strah, ob jednem pa zadnji, odločni pogum, iztrgati vsaj najdragocenejše stvari ognju iz poželjivih rok. Tekali so sem ter tja, donašali vodo in hiteli zopet k studencu nazaj s praznimi škafi. Nekateri so trgali od strehe goreče tramove ter jih rušili na tla, drugi so se zavijali v mokre plahte in vlačili iz hiše pohištvo, opečeni po rokah in po obrazu. Ali videlo se je, kakor da se takrat za bolečine nihče niti menil ni. Najizdatnejše so pomagali tisti sosedje, katerih posestva niso bila v nikaki nevarnosti. Gospodarji gorečih ali pa že napol pogorelih poslopij pa so hodili z urnimi koraki iz hiš in zopet na cesto, vračali se v vežo, tekali v zaduhle, dima in plamenov polne sobe, prijemali so se za glavo kakor brez uma, tarnali, prosili in vzdihovali. Sami niso vedeli, česa naj bi se lotili najprvo, zato jim ni šlo nobeno delo izpod rok in pozabili so že tisti trenotek, kaj so hoteli storiti.

Toda vsega tega vrvenja se ne spominjam več posebno jasno. Kadar se domislim nanj, zdi se mi, kakor bi čul od daleč veliko množico nerazumljivih glasov in videl vse polno neznanih, razburjenih obrazov, osvetljenih od krvavo - rdečih plamenov. Pač pa ne pozabim nikdar tistega prvega trenotka, ko sem bil ravnokar prihitel s svojima sestrami po klancu pred naš goreči dom.

Hiša je bila že v plamenih, ko so prišli moja mati s polja. Videli so ljudi, ki so prinašali na cesto mize in postelje; oče so hiteli od tega do drugega, prijemali s tresočo roko za vsako stvar, a jo takoj zopet pustili na svojem mestu, ker se jim je zdela katera druga bolj važna.

„Kje so otroci?“ vprašali so moja mati.

Nihče jim ni vedel odgovoriti.

„Moj Bog, kje so otroci?“

Ali malokdo se je zmenil za to vprašanje, vsi so imeli drugih opravkov dovolj.

Mati pa so stali na mestu kakor okameneli. Od strahu se jim je strdila za hip vsaka kapljica krvi in obraz je bil bel, kakor platno. Pa to je bilo samo za trenotek. Hoteli so ravno stopiti s hitrim korakom skozi vrata, iz katerih se je valil goreč, temnosivkast dim, ko smo pridrvili mi po klancu navzdol. In materi so se oči zjasnile v sreči in ljubezni, kakor da bi ne bilo na vsem svetu tisto uro niti najmanjše nesreče. Sklonili so se k meni in me pobožali po licih:

„Oh, ti moje ljubo dete!“

(Konec prihodnjič.)



## Odpadajoče listje.

 jesen prihaja.

Solnce se poslavljaj od trudne prirode, poslednji žarki trepečejo mej iglam resnih smrek. Drevje stoji žalostno in siplje listje v uvelo travo.

Polagoma so dušili mrzli vetrovi zelena peresa, katera so bolj in bolj izpreminjala barvo ter slednjič odpadla raznobarvna in suha.

Mrzla burja vleče po gozdu in neljubo se priklanjajo vršički mladih borovcev. Suho listje, katero je odpihnila burja visokim bukvam, leži v debelih plasteh pod drevesi. Vmes pa poganja tu in tam kak jelenji jezik široka, ob straneh osuhla peresa. Neustrašeno kljubuje mlada breza ob robu prepada vsem vremenskim izpremembam. Ponosno dviga dolge, šibke veje proti nebu in samuje mej rjavo praprotjo ter ormenelo reso.

Krepko se je ustavljal vse leto hudim viharjem in trdno stala na okrajni ruši ob prepadu. No, jesen jo je ponižala, in kdo vé, če je ne strmolglavi zima v brezdno. Kakor poletavajo po letu rmeni metuljčki nad cvetlicami, tako se sipljejo zlatorjmena peresca raz šibke veje ter izginjajo v temnem prepadu.

Prva je ozelenela v pomladni, in prva izgubila sedaj listje. Drobna vlakna, na katerih so se držali trivoglati listki, posušila je hkrati hudobna slana, in ponosna breza je morala oddati svoj krasni nakit.

Nekoliko nižje pod gozdom se razprostirajo njive; od gozda jih loči dolga leskova seč. Razposajena veverica skače mej osamelimi debelci iščoč si hrane. Toda za leščnike je že prepozno. Česar niso pobrali vaški otroci, zglodala je poljska miš.

Tudi leska je izgubila listje. Njeni sečasti, kosmati listi so zarmeneli najprej na robu, polagoma se je širila ta bolezen po žilicah in puščala za seboj rmeno sled. Skoro so otrpnile vse žilice po peresu, umrla je tudi glavna žila — pecelj in listek je odpadel.

No, leska ne žaluje za zelenjem tako, kakor breza, kajti v nadomestilo je dobila takoj po odpadu suhega listja prašniške cvete. V podobi malih mačic vise sedaj ti zgodnji cveti po vejah in pričakujojo gorkote. Ta je sicer še daleč, a slednjič pride tudi njim čas, da se razspó in pestiče oprase.

Onostran njive, s katere je poslednje dni pobral kmet zelje, stoji na omejku kopa vitkih, bledodeblih javorjev. Res mora kmet odlikovati ta drevesa, da jih ni iztrebil iz ograda, kakor je storil s češminjem in s košatimi glogi.

Rahla, toda hladna sapa piše, in tudi javorjevo listje se usiplje z vej. Cudna peresa so to! Listi s petimi prsti liki človeška roka! Prejšnja morskozelena barva je sedaj pormenela kakor žveplo, in burja je raznesla mrtve liste po praznem strnišču.

Najhrabrejše kljubuje ostremu vremenu hrast.

Ondi na holmu se je ustavljal celo leto viharjem. Čeprav mu je silni piš odkrehnil vejo ali celo vrh, ni se dal poučiti. Nič manj trdovraten ni tudi sedaj.

Jesen je prišla, a da bi se otresel listja, mu ne pride še na misel. Rajši hoče nositi suho listje kot stati osamljen in gol. To je vendar skrajna kljubljivost.

Vidi se pa, da si jesen veliko prizadeva, osmukati starega uporneža. Temnozelena peresa je pritisala slana in je polagoma izpremenila v rmenkaste. V začetku novembra je požgalо sneženo ivje hrastovo listje in je pobarvalo temnorjavlo. Decembersko zmrzovanje mu podari usnjatorjavlo listje, katero se ob večernem solnčnem zahodu izpreminja bakreno.

Bolj pohleven v tem oziru je zraven hrasta stojecи oreh.

V prvi mrzli rosi so otrpneli peclji njegovih razdeljenih peres in od tedaj naprej so vrtoglavili posamezni listi mej vejami počasi proti zemlji. Sedaj ni niti jednega več na drevesu in pokanje, katero je prihajalo od debelih, ob veje se zadevajočih pecljev, je ponehalo. Prvi listi so nekoliko bolj rjavi in na več krajin razpokani, kot bi bili sežgani. Ti listi, katere je pa slana s silo otresla, so še skoro popolnoma zeleni; le oveneli so in pocapeli na tla.

Nižje pod holmom žubori potoček po pokošenih travnikih, kjer sedaj kak sedemleten dečko pase domače krave.

Temne jelše obraščajo breg in stikajo veje nad vodo. Toda veje niso več zelene, oddale so listje in žuboreči valčki so jim je odnesli naprej.

Dolgo so se ustavljal. Nikakor jim ni hotelo priti na um, da je že čas otresti se listja. Poskusile so kljubovati celo slani. Slana je res huda tetka, pa maloobčutnega listja jelš le ni mogla usušiti. Vkljub vsemu zmrzovanju je ostalo zeleno. No, tako ni moglo ostati. Morale so se ukloniti; hočeš, nočeš so oddale še zeleno listje v potokovo strugo.

Nekaka otožnost napolni človeka, ako gleda odpadajoče listje. Zazdi se mu, da vsa narava umira, da jemlje slovo in da drhti pred mrzlo zimo.

Pa tudi z vzvišenimi mislimi te more navdati to odpadanje. Zdi se ti, da so drevesa sedaj, ko so se iznebila teže — sadja in listja, nekako prosta in svobodno zopet iztezajo vitke veje proti nebu. Kakor duhovi molé žalostni vrhovi nad golo naravo in še človeka dvigajo nad oblake, tja, kjer je njegov pravi dom.

Krog in krog vlada mirna, sveta tihota, nič se ne gane; le sedaj pa sedaj začivka zaostala ptica-selivka mej vresjem ali za posekanim hrastovim debлом.

*Stánon.*



## Sreča mladinskih let.

(Piše Fr. Kralj.)

### XI. Na delo.

**G**edenkrat sem že govoril o delu, in sicer o duševnem, ko sem vam priporočal pridno rabo knjig. Danes pa pride na vrsto telesno delo, delo s telesnimi močmi. Vem, da mi ugovarjate od vseh stranij, da vendar ni delo sreča mladinskih let, in gotovo se jezite name, da izbiram pod tem zaglavjem predmete, ki spadajo najmanj v srečo mladinskih let. A potrpite vendar, da vse izgovorim, morda se še sprijaznimo; saj to itak veste, da bi se ne razdvojil z vami rad pred koncem leta. Sevé, takrat ste bili veseli, ko sem vam opisal srečo pri jedi, a ne veste, da pravi pregovor: „Kdor ne dela, naj tudi ne je“. In ta izrek potrdi tudi veliki apostol Pavel. Torej je moralo priti tudi delo na vrsto.

Delo je uporaba dušnih ali telesnih sil s tem namenom, da doseže človek kaj koristnega zase ali za druge. Ako rabimo duševne sile, je delo duševno, ako telesne, pa telesno. Kajpada ne moremo delati telesnega dela brez duševnega, ker pri vsakem delu moramo imeti namen ali smoter, ki izvira iz pameti in prevdarka.

V raju je bilo delo še čisto prijetno, res prava zabava Adamu in Evi. A to je bilo le pred grehom, po grehu pa je izgovoril pravični Bog one besede, ki so tečaj vsemu človeštvu in njegovi usodi: »*V potu svojega obraza boš kruh jedel, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzet.*«

S temi besedami je Bog določil usodo vseh ljudij. Odslej se morajo vsi ljudje truditi in delati na ta ali oni način; največ ljudij pa zadeva ona kazen, ki pravi: „v potu svojega obraza boš jedel kruh.“ Tako se je godilo v vseh dôbah in se bo, dokler bo svet stal. Zato je gotovo sreča mladinskih let,



ako se privadimo že takoj v nežni mladosti dela. S tem dobimo veselje do dela, katerega ne izgubimo vse dni svojega življenja.

V stari dôbi pred Kristusom so opravljali večinoma telesna dela sužnji. Tako posebno pri Grkih, Rimljanih in drugih azijskih rodovih. Tako daleč je prišlo, da so menili bogati Rimci, da je delati sramotno, da morajo delati le sužnji, ki niti ljudje niso, ampak živina. Sami so se pečali le z duševnim

delom, z branjem pesnikov, pisateljev ali modroslovcev. To zabavo so imenovali „schola“, ki pomeni prav za prav brezdelje, počitek. Torej so se učili stari Rimci in Grki za zabavo.

V tem oziru naj bi bili vam v zgled, moji mladi učenjaki, da ne boste smatrali šole za Bog vé kakšno breme ali nesrečo.

Ko je pa Kristus pôsvetil delo s svojim vzgledom, zadobilo je delo svojo veljavo in moč. Sužnji so se znova cenili kot ljudje, kot plemeniti in občudovanja vredni ljudje, ki trdo delajo za svoje gospodarje: razlika mej njimi in gospodarji je izginjala. In bilo je le še vprašanje časa, in suženjstvo je bilo odpravljeno. Odslej ni sramota ali nečast delati, marveč največja čast. Nasprotno je pa brezdelnost ali lenoba pri vseh ljudeh grda sramota, pri kristijanih tudi greh.

Pa ne le častno, marveč tudi silno koristno je delo za dušo in telo. Saj pravi slovenski pregovor, da veselo srce in zdravo telo je najboljše blago. Kako srečen in zadovoljen je človek po napornem, a vpešno dovršenem delu! Mirna mu je vest, veselo srce že mej delom, ko počivajo strasti, in po delu, ko se veseli vspeha in sladke zavesti, da je kar najboljše vporabil dragoceni čas in svoje od Boga podarjene dušne in telesne dari. Tudi je dokazano po izkušnji in zdravnikih, da nam nobena reč tako zelo ne krepi in pospešuje zdravja ter daljša našega življenja, kakor pridno in redno delovanje. Kako ti rdí lice po delu, kako ti diši jed, kako sladko spiš! Saj ti je znana, kajne, ona povest o izbirljivi Metki in njenem ječmenčku. — Koliko naplemenitejše radosti vživa pridni delavec pri svojem napornem delu, katere zaman iščejo brezdelni bogatini pri raznih zabavah in veselicah. Zabava je le takrat prijetna in hasna, ako se je poprej človek trudil, sicer ga ne more prav razvedriti. Da pa dobi človek pravo srečo v delu in resnično veselje do dela, mora se dela privaditi že v svoji zgodnji mladosti, sicer ne bode imel nikdar pravega veselja za delo: delo mu bo vedno kot težka kazen in neljuba pokora, kateri se izogne, če se le kolikaj more. Kakor o drugih lastnostih velja tudi o delavnosti: Kakoršno smer požene mlado drevesce, v isti smeri bo rastlo vedno, — kakoršen je mlad človek, tak navadno ostane vse življenje.

Zato se vselej razveselim, kjer zagledam mlade ljudi, kateri so pravurni in pridni pri delu; obratno pa me ne pripravi z lepa kaka reč tako hitro v nevoljo kakor — lenoba, če se kaže že pri otrocih! Zato sem vam tudi za danes odbral mično sliko, ki naj vas vspodbuja k pridnemu delu. Glejte, kako veselo se uči mala sestrica od izjurjene večje sestre ročnega dela! —

Bodi nam vsem v bodrilo krasni Gregorčičev rek:

Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,  
A delo in trud ti nebo blagoslovi.



# Svetniki - ljubitelji in ljubljenci živalij.

(Po Fr. Lindenu priobčuje Jos. Volc.)

L.

**S**veti Anton je prišel ob svojem misijonskem potovanju v mesto Rimini v Zgornji Italiji pri jadrijanskem morju. V tem mestu je bilo silno veliko krivovercev, kateri sami niso hoteli poslušati svetnikovih govorov, pa so tudi še hujskali in odvračali dobro ljudstvo, naj ga nikar ne hodi poslušat: Bog pa ne zapusti svojega ljubljence, marveč mu pride čudežno na pomoč. Zgodi se oni veliki čudež, katerega bi človek skoro ne mogel verjeti, ko bi ne bil spričan po toliko tako zanesljivih pričah.

Nekega dne gre iz mesta na obrežje jadranskega morja, kjer se izliva reka Marekija, poklekne, goreče opravi molitev, naredi čez morje znamenje svetega križa in zapové ribam, naj se približajo na vrh vode: „Pridite, brezumne ribe, pridite in poslušajte besedo Gospodovo, ker se nezvesti krivoverci branijo jo poslušati!“ Na te svetnikove besede se prične čudovit prizor: morje se začne gibati in na površju se prikaže množica raznovrstnih rib, velikih in malih, ki urno kakor v procesiji plavajo proti sv. Antonu in se z glavami po koncu razvrstijo v najlepšem redu, kakor vojaki pred poveljnikom; najmanjše prihitijo prav blizo, za njimi se postavijo ribe srednje velikosti in v ozadju, kjer je globočja voda, ostanejo največje ter vse mirno in pazljivo pričakujejo besedij svetega čudodelnika. Sedaj se prične pridiga, kakoršne še ni slišal svet: „Ribe, stvari božje, slavite Gospoda in zahvalujte ga, da vam je dal za stanovanje tako plemenito prvino (element), kjer imate príbežališče pred nevihto in človeškim zalezovanjem. Vode je naredil tako čiste in prozorne, da morete tem lažje dobiti svoja pota in svoj živež. Bog vas je ob stvarjenju blagoslovil, da vas je v obilnejšem številu, kakor drugih živalij. Ob vesoljnem potopu ste ve jedine zunaj barke ostale žive in nepokončane. Vas se je poslužil Gospod, da je preroka Jona rešil smrti ter ozdravil slepega Tobija. Ve ste podale Gospodu davski denar, da se je mogel plačati davek zanj in za njegovega učenca. Ve ste tudi jedilo spokornikom, ki se mesa zdržujejo. Sam Odrešenik je po svojem vstajenju blagovolil vživati vaše meso v dokaz svoje človeške natore in svojega vstajenja od mrtvih. Da, Gospod je celo hodil po vaši prvini vam nad glavami in svoje učence si je izbral izmej ribičev, da jih je naredil ribiče Ijudij, zato vas je tudi toliko nagnal v njih mreže. O, ve vse brezštevilne ribe, male in velike, in vse živali, ki se gibljete po vodi, slavite Gospoda in poveličujte ga nad vse vekomaj!“

Po teh besedah, ki so jih ribe ves čas pazno poslušale, je nastalo mej njimi neko šumenje, nekatere so odpirale gobčke, druge z glavo migale ter čast skazovale Stvarniku, kakor so mogle. Poprej se niso umaknile z mesta, dokler jih ni sv. Anton blagoslovil in odslovil. Svetnik ves zavzet hvaležno pa očitaje, vzklikne: „Češčen bodi večni Bog! Zakaj ribe v vodi častijo svojega Stvarnika bolj kakor krivoverci, brezumne živali so bolj poučljive, kakor Ijudje, kateri so zatajili svojo vero!“ A tudi Ijudje, kateri so bili

trumoma privreli k morju, so bili silno presunjeni in ginjeni. Mnogi so glasno jokali, drugi pokleknili pred svetnika in ga prosili odpuščenja. To se vé, da je svetnik porabil to priliko in tako vživo popisal hudobijo greha, posebno krivoverstva, da se je spreobrnilo vse mesto razun peščice trdovratnih hudobnežev.



## Črtice iz mušjega življenja.

**P**ri Muhovčevih so baš odvečerjali; dekla je pobrisala po mizi raztresene krompirjeve olupke in obile ostanke mlečne kaše. Gospodar Muhovec je godrnjal po stari navadi, da dekla skoraj vedno več odnese nego prinese na mizo, — a kaj se hoče? Otroci so otroci, družina pa tudi ne dosti bolja. Muham, katerih je bilo pri Muhovčevih vedno vse črno, je bila pa ta otroška nemarnost prav po volji, — kako prijetno se je srkalo hladno mleko z mize.

Po večerji so sedle, ali bolje, obesile so se muhe na okajeni hišni strop ter si pri svitu slabo brleče leščerbe pripovedovalle vesele in žalostne dogodke minolega dne.

„Danes sem bila v mestu v šoli“, oglasi se jedna izmej starejih muh. „No, kaj me gledate tako debelo? Saj to ni Bog si ga vedi kaj tacega. Bila sem v šoli, pravim, in to ne v naši vaški šoli, v kateri itak do dobra poznam vse paglavce, — ne, bila sem v višji šoli v mestu. Kdo bi se tudi vedno in vedno potikal po kmetih, posebno če prebiva tako blizu mesta, kakor me. Ve seveda obirate se le bolj po kmečkih hišah, da, celo po hlevih in drugih zloglasnih kotih, moj duh pa hrepeni po višjem, po omiki, izobrazbi. Da se pa človek, — to se pravi muha — izobrazi, treba, da kakor človek pridno obiskuje šole. Naše ljudske šole do cela sita, sklenila sem danes, ogledati se nekoliko po višjih mestnih šolah.

Ko sem se zjutraj nakosila tu-le pri Muhovčevih pošteno, — mimogrede rečeno svetujem isto vsaki izmej vas, katera hoče potovati v mesto, kajti v mestu je slabo pa tudi nevarno za nas muhe; pred nosom nam zapirajo vrata in okna, sproti pospravijo vsako drobtinico raz mizo, nasprotno pa nam nastavljajo sladki a smrtonosni strup. V tem oziru je na kmetih mnogo bolje, posebno tu-le pri našem gospodarju, zato smo mu pa tudi me muhe dale lepo ime Muhovec. Po prelepi stari navadi zajema tu cela družina iz jedne velike sklede; nekoliko iz nerodnosti, nekoliko pa tudi nalašč, napravijo otroci tako imenovane „rimskie ceste“ po mizi, katere so nam muham takoj po volji. To vam je pravo mušje življenje! — Toda kam sem zašla! Kje sem že prenehala? Aha! že vem. Ko sem se tedaj pri Muhovčevih dobro nakosila, napotim se v mesto. Skozi odprto okno zletim v šolsko sobo, ter se vsedem v varen kotiček, da si odtodi brezskrbno ogledam mestno šolsko življenje. In to vam je bilo življenje! Učitelja še ni bilo v šoli in učenci,

ali kakor se sami imenujejo, dijaki, razgrajali in razsajali so po šoli, da je bilo groza. Tu sta se vlekla dva za lase, tam zopet druga dva za ušesa, kričali so pa vsi, kakor bi bili obsedeni divjaki. Hkrati je bilo vsega konec, — vrata se odpro na stežaj in v sobo stopi učitelj, katerega pa dijaki kličejo „gospod profesor“. — Naš g. profesor je bil mož dolge, suhe postave, silno resnega obraza z naočniki na nosu in s palico v roci. Odloživši palico in klobuk, jame dečake radi divjega razgrajanja oštrevati, da je kar grmelo po šoli. In to je bilo prav! No, slednjič se gospod pomiri in prične se poduk. In glejte čudo, pripovedoval je dijakom baš o nas muhah. Da bi bile me muhe toli imenitne, da nas po šolah proučujejo, kaj tacega bi se mi niti sanjalo ne. Profesor je govoril nekako tako-le: „Hišna muha je jedna najnavadnejših žuželk. Nahaja se povsod po hišah in okoli njih, nadleguje živali in ljudi, ker je jako sitna in vse onesnaži.“ — „Kolikor besedij, toliko lažij. Le vprašajte pri Muhovčevih, je li na tem kaj resničnega. Meril nas je potem gospod profesor po dolosti in širokosti, popisaval barvo našega hrbta in trebuha, preiskal nam srce in obisti. Slednjič je vzel veliko podobo razsteno, na kateri je bila naslikana muha, — toda kaka muha! Izvestno je bila večja nego tu-le Muhovčev črni maček. Gorje človeškemu rodu, da bi bile me muhe v istini tako velike! — Pripovedoval je še mnogo o drugih muhah in mušicah, a mene stvar ni več zanimala. Opazovati sem jela v jedni zadnjih klopij dečka bistrega obraza, ki se je tudi pečal z nami muhami, a na tako žalosten način. Sedem bližje njega, da ga ložje opazujem. Sem in tja poseže si v dolge lase, izruje jeden las, seže zopet v papirnato, pod klopo skrito škatljico, privleče iz nje vjeto muho, ter jo priveže na las. To delo ponavlja toli časa, da ima celo vrsto naših tovarišic nabranih na laseh. Proti koncu poduka odpre škatljico in iz nje se vzdigne črni roj druga k drugi privezanih muh počasi proti stropu. Pomika se roj sedaj proti desni, sedaj proti levi, dokler slednjič utrujen ne pade na mizo baš pred gospoda profesorja. To vam je bil krik in vik po šoli. Jeznobled skoči profesor izza mize, prične se ostra a žal brezuspešna preiskava, kajti baš naš hudodelec je kazal najbolj nedolžen obraz. Škoda za dečka, mislila sem si jaz, — tolika vztrajnost bi bila boljega dela vredna.

Mej tem je minula ura in profesor zapusti šolsko sobo, da napravi prostor profesorju latinščine. Ker govorimo me muhe le svoj mušji jezik, lehko si mislite, da me ni kar nič mikalo poslušati, kako bode dečakom ubijal latinščino v glavo. Želodec me je tudi že opominjal, da bi rad to svoje in tako sem zopet sfrčala skozi okno. Brenčala sem po mestu od hiše do hiše, a nikjer nobene „rimske ceste,“ — povsodi le tisti mali krožniki z otrovanim papirjem, po katerem je mrtvih ležalo toliko mojih neprevidnih tovarišic. Ni mi kazalo drugega nego odleteti zopet proti domu. Vsa slaba sem prišla do Muhovca, kjer sem se pa kmalu zopet pokrepčala. Toda kaj je naši sicer tako živahni in razposajeni Muhelji? Drži se, kakor da bi ne znala do pet štet. „Saj res!“ oglasijo se tudi druge muhe, „povej no vender, kaj pa se ti je pripetilo, Muheljca, da si tako klaverna?“

„Kaj da sem klaverna? Kaj se mi je pripetilo? Nič dobrega. Poslušajte tedaj!

Kakor vam je znano, dobiva Muhovčeva babica vsako popoldne skudelo kave za poboljšek. Kava je pa tudi meni nad vse in dobra babica mi je pusti vsaki dan nekaj kapljic na mizi. Tako je bilo tudi danes. Ko vam tako vsa zamaknena srebljem sladko pijačo, prisede oni-le na klopi speči potepin, rudečelasi Tonče k mizi, stegne počasi desno roko proti meni, upre sredinec ob palec ter pravi sam pri sebi: „To jo bom pa frcnil!“ Nisem utegnila premišljevati, kaj bi pomenila beseda „frcnil,“ kajti v istem trenutku udarilo je v me, kakor strela z jasnega, in omedlela odletela sem skozi odprto okno v travo. Koliko časa sem brezzavestno ležala v travi, ne morem vam povedati, a ko sem se zopet zavedela, čutila sem grozne bolečine po vsem životu. Poskušam noge, — te menda niso polomljene, kajti počasi, da si ob groznih bolečinah splezam na hišni zid; a rebra ta so pa menda vsa polomljena; tudi možgani morajo biti pretreseni, kajti vrti se mi po glavi, kakor da bi bila pijana, — z jedno besedo, tako sem pobita, da bi se mi sedaj-le niti sladke kave ne poljubilo, in to je dovolj rečeno. To vam rečem: Gorje Tončetu, kakor hitro ozdravim! Ne bo se mi valjal po postelji, da bi ga že jutranje solnce obsevalo. Šegetala in pikala ga bom, da bode pomnil, kdaj je Muheljo tako grozovito „frcnil“.

„Tako je prav, Muhelja!“ oglasi se druga muha, „le nikomur ne priznašati. Naj vam povem, kako sem se jaz danes maščevala nad Kobalovim študentom, nad tistim, ki ga imajo v šoli tako radi, da ga v vsakem razredu obdrže po dve leti. Pritepel se je domov, še predno so šole sklenili, češ da je bolan. Ta pa bolan! Z velikansko pipo v ustih postava okoli hiše ter samega dolzega časa ne ve kaj početi. Bog varuj, da bi prijel za kako delo. Oče Kobal godrnja nad postopačem, mati pa ga neguje, ko malo dete.“

Na nas muhe ima posebno piko, menda zato, ker mu ne pustimo valjati se po postelji, ko se drugi ljudje že poté pri delu. Opravlja nas, kolikor le more. Včeraj je pripovedoval družini, da nismo niti Božje stvari, da nas je vstvaril — sam Bog nas ga varuj — sam peklenšček! — ta da je hotel vstvariti še bolj koristne živalice, nego so bučelice, a mesto njih prišle smo me muhe na svet. Kolikorkrat sem slišala v šoli govoriti, da vsaka stvar, tudi najmanjša, je stvar Božja, ta tepec pa pripoveduje take bedastoče o nas. Kmalu zatem je očital Bajtovemu Vrbanu, ki služi pri Kobalovih, da je bil oni dan pijan kakor muha! — seveda, kakor da bi bile me muhe Bog ve kake pijanke; in ko je Kobalova dekla, tista krmežljjava Urša, pripovedovala, da je Faturjev Jože za smrt bolan, dejal je zasmehljivo: „No, pojde pa tje, kjer muh ni.“ Vprašam vas, ste li že kdaj slišale pametnega človeka tako govoriti? Danes si je pa izmislil nekaj posebno duhovitega. Ker nima puške, da bi hodil v hosto na lov, odreže si leskovo palico, pritrdi na gorenjem koncu kos okroglega usnja ter jame s tem orožjem pobijati nas muhe, ki smo se grele na hišnem zidu. Jaz sem bila kmalu v zavetju, a mnogo mojih tovarišic je postalо njegova žrtva. Maščevanje se mi je vzbudilo v srcu in prilika za to se mi je kmalu ponudila. Po kosilu natlači nepridiprav svojo

velikansko pipo s tobakom, vzame blazino raz posteljo ter leže pod tisto veliko tepko na vrtu, da bi malo zadremal.

To je bila ugodna prilika za maščevanje. Poiščem si nekaj iskušenih tovarišic, katere z manoj vred ne gredo tako hitro na limanice. Kmalu začne gospodič dremati, me muhe pa na delo; jedna ga šegeta po roki, druga mu zleze celo za vrat, a jaz si izberem prostor pod nosom, — tam so ljudje najbolj občutljivi. Nekaj časa otepava z rokami okoli sebe, piha s skremženimi ustnicami proti nosu, da ga je bilo smešno gledati, naposled pa ves razjarjen vstane ter godrnja nekaj o vražjih muhah, pobaše blazino in pipo ter si poišče prostor za skedenjem, da bi ondi nadalje pasel lenobo. Na ta prostor res malo kdaj zaide kaka muha, ker ga skoraj nikdar solnce ne obsije, a danes smo napravile izjemo. Jedva je naš preganjalec zopet zadremal, že smo ga jele dražiti. Slednjič se mu jaz z vso silo zapodim v uho; v divji jezi skoči kvišku, zagrabi pipo ter zamahne za menoj, a pipa odleti na skedenj, kjer se na drobne koščke razdrobi. Ni bilo to krasno maščevanje? Sedaj naj vleče smrdljivi dim iz očetove čedre, katero je poprej tolikrat zasmehoval.“

„Dobro si jo pogodila!“ oglasi se zopet druga muha, — „prav nekaj tacega se je danes pripetilo tudi meni. Povabila sem se opoludne k Repeškovim na kosilo. Imeli so žgance s tropinami polite. Močno so mi zadišale tropine, kajti dolgo jih že nisem okusila. Ko je družina jedla, opazovala sem na peči sedeča malega hlapca, kako imenitno zna jesti žgance. Vrtal in vrtal je luknjo v skledi žgancev, dokler se mu zgornji del s tropinami vred ne prevrne pred žlico. Nekateri so se smejali, drugi jezili se, a gospodinja Repešulja, katero sosedje iz nagajivosti kličejo tudi „Repešuljca“, ga je pošteno ozmerjala. Za me je slabo kazalo, kajti z žganci se ne napravi „rimska cesta.“ Obrnila sem tedaj vso svojo pozornost na malega Jožka tam na koncu mize s skledico žgancev pred seboj, katere je raznašal po mizi, da je bilo veselje. Toda zmotila sem se, — tudi tu sem bila opeharjena. Jedva položi družina žlice iz rok, že vam vpije Repešulja: „Jera, hitro pospravi po mizi, da se ne bodo muhe pasle!“ In zgodilo se je tako. „Čakaj, ti skopa babura, to ti povrnem“, pravim jaz, ter se zakadim posodo noseči dekli v nos. Kakor Kobalovemu študentu s pipo, zgodilo se je Repeškovi Jeri s posodo; — črepinje so ležale po tleh, Repešuljca je kričala kakor obsedena, družina se je škodeželjno posmehovala, kar je Repešuljco še bolj razjarilo, jaz pa sem zadovoljna sama s seboj odletela skozi okno, iskat si drugje obeda.“

„Dobro si jo plačala skopuljo,“ oglasi se ves mušji zbor in vsaka bi rada povedala še svoje dogodke, toda oglasi se najstarejša izmej njih in pravi: „Tiho sedaj pa spat! Noč je kratka in jutri bo treba zgodaj na noge. Lehko noč!“ — „Lehko noč!“ Zašumelo je po mušjem zboru in tihota je nastala v Muhovčevi hiši.

*Fr. Medic.*



## Lepša zarja . . . !

Slabo, slabo luč trepeče,  
Zadnjič kmalu vzplapola,  
Toda kaj, saj tudi on se  
Kmalu loči od sveta.

Mlad tako še in že mrje,  
Že zapušča cvetni svet;  
Ah, kako težko je mreti  
Sredi najkrasnejših let . . . !

Zadnji težki, težki vzdih še —  
Zadnjič se odpre oko,  
In pogled mu skozi okno  
Vzplode gori na nebo.

Zadnja zvezda tam ugaša —  
Kaj, naj zgine le z neba,  
Saj na vzhodu solnce žarno  
Prižari izza gora . . .

*J. Kosár.*

## Ave - zvonček.

Na robu hriba v senci tihu  
Stoletnih jelk in smrek blišči  
Samotna cerkvica v daljavo,  
Vsak dan z nje ave-zvon doni.

Doni ta zvon že mnogo vekov  
In bode dolgo še donel,  
Minljivost časa, ljudstev boje,  
Ljubav Marije bode pel.

V bližini pa so razvaline  
In stolp nekdanjega gradu;  
O njih, ki bili mu lastniki,  
Sedaj nikjer ni več sledu.

Pravljica le še jih omenja,  
Omenja vzlasti enega,  
Ki bil sicer junashk je vitez,  
Toda srca ledenega.

Vse zlobe cvet je bil ta vitez  
In v luži grehov se je pral,  
Nazadnje pa s pogodbo krvno  
Hudiču dušo je predal.

In če od cerkvice se milo  
Je ave-zvonček oglasil,  
On molil ni, le s strašno kletvo  
In z vinom si je vest dušil.

Tako pa ne njegova žena:  
Pobožna vrlo bila je  
In sinčka, biser svoj predragi,  
V pobožnosti vzgojila je.

K Mariji sin ga je privadel,  
Odslej se Bogu posveti.  
On sam in blesk njegov je zginal,  
Le ave-zvonček še doni . . .

Tako so časi se vrstili,  
In prišel je obroka dan;  
Pa krutežu se zdi prezgodaj,  
In svet se zdi mu prekrasan.

Zato oblubi sinka v žrtev,  
Kar satanu ni bilo žal,  
Saj ta je upal, da oba bo  
V kraljestvo svoje pripeljal.

Priplulo solnce je k zatonu,  
In mrak je legel čez polje;  
Jedinca vzame kruti vitez  
In z njim v goščavo bližnjo gre.

Da bi umoril cvetko nežno,  
Izdere krvoločnež meč — —  
A čuj, od cerkvice odmeva  
V pozdrav Mariji zvon doneč.

Tu pade deček na kolena  
Ter sklene nežne ročice,  
V molitvi srčni k nebu dviga  
Nedolžno svojo očice.

Nebes Očetu se izroča,  
Ker lastni mu je oče trd,  
Marijo za očeta prosi,  
Da mu ukroti zlodejni srd.

In čudo glej, kraj dečka zdrsne  
Na zemljo oče ves krotak,  
Molitev néma mu iz prsij  
Vskipeva v mirni tajni mrak.

*M. Zemljic.*



# Listje in cvetje.

## Zastavica.

(Priobčil Cid Em Nafr.)

		6		
	2	6		
7	2	6		
6	4	5	4	
7	2	7	3	4
7	3	2	7	4
6	4	1	2	1
1	2	3	4	5
			6	7
				2

6 soglasnik; — 2 in 6 drži kolesa;  
 7, 2, 6 črnosuknež; vrh drevesa  
 Na vse zgodaj požvižava,  
 Da budi se log, dobrava.  
 6 in 4 in pa 5 in 4 reka,  
 Ki valove svoje proti vzhodu širi,  
 Vanjo 7, 2 in 7, 3 pa 4  
 Dere, — s prvo vred se v Donavo izteka.  
 7, 3, 2, 7, 4, 3 je ptica,  
 Izmej velekljunov prava roparica.  
 6 in 4, 1, 2 in še pristavi  
 1, 2 in 3 — zločin se ti prijaví.  
 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 2 pa  
 V našem je cesarstvu kronovina lepa.  
 (Odgonetka in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

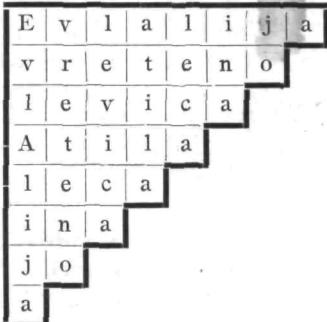
## Pregovori, izreki in pametnice.

(Zapisal A. K. Sežun-ov.)

89. Slabosti preveč našega življenja meč.
90. Jezdec dirja, pa se vrne,  
Cas hiti pa se v večnost zvrne.
91. Pred svatbo te grajajo, po smrti te hvalijo.
92. Ne boj se vojske, a boj se Boga,  
Saj on plačilo za zmago dá.
93. Da ti lonec prezgodaj ne poči,  
Ščitijo naj ga žični obroči.
94. Visoko leti še marsikdo,  
Veliko vē pa malokdo.

95. Gola resnica naj gre na dan,  
Kdor je ne mara, je slab kristjan.
96. Pride se pride, če tudi se gazi,  
Na strmo goro se sčasom priplazi.

Rešitev homograma v 10. številki:



Pravso rešili: Novak Viktor, učenec V. razr. v Idriji ; Adamič Marička v Ljubljani ; Zupanc Ernst, drugošolec v Ljubljani ; Likar Nežica, učiteljica v Godoviču ; Mimi Rantova, poštna uprav. na Dobrovici ; Pirkovič Roza, učiteljica v Polhovem Gračcu ; Šlamberger Tonček, dijak, Šlamberger Nuša in Inka, učenki v Kranju ; Jarc Minka, Grah Mičika, Cilinské Roza, Rojnička Liza, Vovšek Franca. Povše Zofija, Omladič Jera in Mica, Vodlak Jozefa, Cigler Antonija, Baš Neža, učenka II. razr. v Braslovčah ; Osana Tinica in Milka v Sibinem ; Rössner Malika in Praprotnik Nežika, učenka III. r. v Braslovčah ; Krizanič Franc, Marija in Jozeta, Stuhec Mar. pri sv. Križu bl. Ljutomeru ; Wohinz Janko in Berta v Kresnicah ; Azman Albina, Gram Franciška, Rakovec Antonija, kandid. I. letnika c. kr. učitevnejša v Ljubljani ; Greber Karla, Hočevar Marija, Vilhar Franciška, Jančar Marija, Gaiger Angelika, Bizjak Jerica, Strauss Matilda, Zupančič Ursula, gojenko Lichtenthurnovega zavoda v Ljubljani ; Albrecht Val. in Pivk Leopold, učenca V. razr. c. kr. ljudske šole v Idriji ; Culc Janez, Rojnička Jože, Perger Matevž, Kukenberg Avgust, Plaskan Karl, Brinovec Anton, Prislan Franc, Baš Fr., Kokovnik Ferdinand, Travnar Karl, Robida Vincenc, učenci v Braslovčah ; Kragl Viktor, dijak Tržiču ; Čančar Julika in Franca, dekleci pri sv. Juriju ob Taboru ; Pogačnik Jožko, učenec v Ljubljani ; Lesničar Ivo in Kukovec Ivo, drugošolec, in Žorjan Ivo, prvošolec v Mariboru ; Hrga Matej, učenec pripravnega tečaja v Mariboru ; Ivanuša Anton in Keček Jožef, učenca na Humu pri Ormožu.

Op. Mesto „levica“ so nekateri postavili „ledica“, kar je seveda tudi prav.

**Prošnja.** Leto se že nagiblje h koncu; prosimo torej one p. n. naročnike, kateri nam še niso doposlali naročnine, naj blagovolijo to storiti kmalu. Nekaj malega zaostanka je še za leto 1897, ta bi še posebno dobro došel, ker društvo „Pripravniški dom“ je zelo potrebno podpore.

## Upravnštvo.

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsakega meseca in stoji s prilogu vred za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. — Uredništvo in upravnštvo sv. Petra cesta št. 76. v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniški dom“. — Urejuje Ant. Kržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.